PEAKONTROLÖRI OTSUS

Peakontrolöri 31. juuli 2001. a otsus nr 11-7/034

Keskhaigekassa 2000. aasta majandustegevus

Oleme kontrollinud Keskhaigekassa 31.12.2000 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannet, mille koostamise eest vastutab Keskhaigekassa juhtkond. Meie ülesanne on avaldada kontrollimise tulemustele tuginedes arvamust nimetatud raamatupidamise aastaaruande kohta.

Sooritasime auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Nimetatud standardid nõuavad, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Auditi käigus oleme väljavõtteliselt kontrollinud tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Meie audit hõlmas ka raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi. Arvame, et meie audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks raamatupidamise aastaaruande kohta.

- Me ei ole auditeerinud raamatupidamise aastaaruannet seisuga 31.12.1999. Meie poolt kasutatavad praktilised auditi protseduurid ei võimaldanud meil saada piisavat kinnitust selle kuupäeva bilansi andmete kohta. Bilansis seisuga 31.12.1999 kajastatud summad moodustavad osa 2000. aasta 12 kuu tulemist.

1. Keskhaigekassa tulemiaruande kirje "Tulud eelarvest" sisaldab kogu ravikindlustussüsteemi tulusid summas 4,1 mld krooni, kuid kajastamata on nende tulude arvelt tehtavad piirkondlike haigekassade kulud. Andmaks üheselt arusaadavat ülevaadet Keskhaigekassa kui majandusüksuse tuludest ja kuludest, tuleks piirkondlike haigekassade tehtud kulud kajastada kirjel "Ülekanded ja toetused".

2. Seisuga 31.12.2000 kajastuvad Keskhaigekassa bilansis raviasutustele antud laenud koos tekkepõhiste intressidega summas 43 408 552 krooni. Laenude arvele võtmisel laekumise tõenäosust hinnatud ei ole. Raamatupidamise seaduse järgi tuleb varade hindamisel lähtuda konservatiivsuse printsiibist[1] – kui varade (laenude) reaalväärtus on madalam raamatupidamise väärtusest, siis tuleb varad (laenud) alla hinnata. Raamatupidamise andmete kohaselt ei ole 2000. aastal vastavalt graafikule laene tasunud:

    - Onkoloogia Keskus (laenujääk 9 090 000 krooni);
    - Tartumaa Polikliinik (laenujääk 858 297 krooni);
    - Ahtme Haigla (laenujääk 93 300 krooni).

[1] Raamatupidamise seadus § 5 lg 12.

3. Tulemiaruande kirjel "Muud tegevustulud" on kajastatud laenude tagasimaksed koos intressidega ning laenude ja tekkepõhise intressi arvele võtmine kokku summas 50 628 691 krooni:

   - Enne 2000. aastat raviasutustele antud laenud võeti arvele aruandeperioodi lõpul muude tegevustuludena. Kuna nimetatud laenud summas 43 408 552 krooni moodustavad olulise osa Keskhaigekassa bilansimahust, tuleb lähtuvalt rahandusministri määrusest[2] korrigeerida 1999. a bilanssi ja tulemiaruannet. 2000. a aastaaruande koostamisel lähtutakse korrigeeritud algbilansist.
   - Aruande perioodi intressitulud kuuluvad vastavalt rahandusministri määrusele[3] kajastamisele finantstuludes.

4. Laenud on kajastatud bilansireal "Mitmesugused lühiajalised nõuded". Eraldamata on laenude pikaajaline osa *ca* 13,8 mln krooni, mida tuleb kajastada bilansireal "Pikaajalised nõuded".

5. Aruandeaasta lõpetamiskanne, millega vähendatakse arvestatud kulumit ja kapitali summas 3 042 051 krooni, ei ole vastavuses hea raamatupidamistavaga. Sellest tingituna erineb tulemiaruandes kajastatud "Arvestatud tulem" bilansis kajastatud "Aruandeaasta tulemist", mis on vastuolus rahandusministri määrusega[4].

6. Tulemiaruande real "Ülekanded ja toetused" on kajastatud Keskhaigekassa poolt tasutud ravikindlustuse tsentraalsed kulud. Infotehnoloogia kuludes kajastatakse kulutusi, mille kasutusiga on pikem kui aasta ning mis tuleks arvele võtta põhivarana. Näiteks on 2000. aasta assigneeringutes kajastatud:

   - AS-i Medisoft teostatud rakendustarkvara *Oracle'i* arendustööd. Keskhaigekassa enda hinnangul oli arendustööde maht 2000. aastal ligi 3,1 mln krooni.
   - Reaalsüsteemide AS-ist 499 860 krooni eest ostetud *Oracle 8 St Edition* litsentsid.
   - AS-ist Skriining 147 357 krooni eest ostetud *Exchange* serveri litsentsid

Meie arvates, välja arvatud punktides 1 - 7 kirjeldatud asjaolude mõju, on ülalmainitud raamatupidamise aastaaruanne seisuga 31.12.2000, mis näitab Keskhaigekassa 2000. a tulemiks 4 057 626 718 krooni ja bilansimahuks 31.12.2000 seisuga 165 367 601 krooni, koostatud olulises osas kooskõlas Eesti Vabariigi rahandusministri 30.11.2000 määrusega nr 100 "2000. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine".

Aruande kohta märkust tegemata juhime Keskhaigekassa juhtkonna ja Sotsiaalministeeriumi tähelepanu järgnevale asjaolule:

- Keskhaigekassa tasus vastavalt sotsiaalministri 16.06.2000. a käskkirjale nr 158 Rahandusministeeriumile 13 mln krooni JEXIM laenulepingute 5-9-93 ja 5-15-94 katteks. Nimetatud laenu võttis riik haiglatele ostetud kallihinnaliste meditsiiniseadmete eest tasumiseks.

- Riigieelarve osas 158 peatükis 11 "Raviteenused" nimetatud summad ei ole ette nähtud ei riiklike ega raviasutuste laenude tagasimaksmiseks. Vaidlustamata vajadust raviasutuste

[2] Rahandusministri 30.11.2000. a määrus nr 100 "2000. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine" § 20 lg 1
[3] Rahandusministri 30.11.2000. a määrus nr 100 § 36 lg 2
[4] Rahandusministri 30.11.2000. a määrus nr 100 § 40 lg 2

meditsiiniaparatuuri soetamiseks eelarvevahenditest oleme arvamusel, et laenude tagasimaksed oleks tulnud ette näha eelarve koostamisel.

Ettepanekud

Riigikontroll teeb Keskhaigekassale järgneva ettepaneku:

- Korrigeerida 2001.a raamatupidamise aastaaruande algsaldosid lähtuvalt otsuse punktides 2 – 7 toodud märkustest.

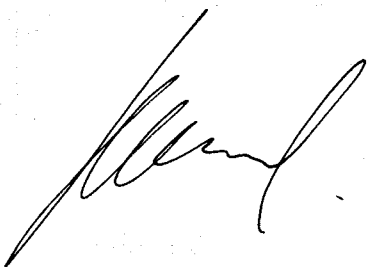

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond